

Dokument z posiedzenia

A8-0375/2016

8.12.2016

SPRAWOZDANIE

w sprawie powołania Juhana Partsa na członka Trybunału Obrachunkowego
(C8-0445/2016 – 2016/0817(NLE))

Komisja Kontroli Budżetowej

Sprawozdawca: Bart Staes

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
ZAŁĄCZNIK 1: ŻYCIORYS JUHANA PARTSA.....	4
ZAŁĄCZNIK 2: ODPOWIEDZI JUHANA PARTSA NA PYTANIA ZAWARTE W KWESTIONARIUSZU.....	5
PROCEDURA W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ.....	18

PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie powołania Juhana Partsa na członka Trybunału Obrachunkowego
(C8-0445/2016 – 2016/0817(NLE))

(Konsultacja)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 286 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym Rada skonsultowała się z Parlamentem (C8-0445/2016),
 - uwzględniając art. 121 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A8-0375/2016),
- A. mając na uwadze, że Komisja Kontroli Budżetowej Parlamentu Europejskiego dokonała oceny kwalifikacji kandydata, zwłaszcza pod kątem wymogów określonych w art. 286 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
- B. mając na uwadze, że na posiedzeniu w dniu 5 grudnia 2016 r. Komisja Kontroli Budżetowej przystąpiła do przesłuchania kandydata zgłoszonego przez Radę na stanowisko członka Trybunału Obrachunkowego;
1. wydaje pozytywną opinię w sprawie propozycji Rady dotyczącej powołania Juhana Partsa na członka Trybunału Obrachunkowego;
 2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej decyzji Radzie oraz do wiadomości Trybunałowi Obrachunkowemu, jak również innym instytucjom Unii Europejskiej i organom kontroli w państwach członkowskich.

ZAŁĄCZNIK 1: ŻYCIORYS JUHANA PARTSA

Edukacja:

Gimnazjum im. Gustava Adolfa (była szkoła średnia nr 1 w Tallinie) 1984 r.; Uniwersytet w Tartu, prawo (cum laude) 1991 r.

Przebieg kariery zawodowej:

Ministerstwo Sprawiedliwości, podsekretarz stanu 1992–1998;

Audytor Generalny 1998–2002;

Premier 2003–2005;

Minister Gospodarki i Komunikacji 2007–2014

Obecnie członek Riigikogu (Zgromadzenia

Państwowego)

Przynależność partyjna:

Res Publica/Pro Patria i Res Publica Union 2002–, przewodniczący 2002–2005,

wiceprzewodniczący

Członkostwo w organach przedstawicielskich:

Riigikogu X i XI kadencji, Riigikogu XII kadencji (wiceprzewodniczący frakcji 2014–2015),

Riigikogu XIII kadencji (przewodniczący frakcji); wybrany do Rady Miejskiej Tallina 2002–2013

Nagrody i odznaczenia:

Order Herbu Narodowego, 2. klasy (2008); Wielki Oficer Orderu Infante Dom Henrique, Portugalia (2003); Wielki Krzyż Orderu Zasługi Republiki Włoskiej (2004); Wielki Krzyż hiszpańskiego Orderu Zasługi Cywilnej (2007); Komandor 1. klasy Orderu Gwiazdy Polarnej Królestwa Szwecji (2011); Order Trzech Gwiazd Łotwy, 3. klasy (2012); Komandorski Krzyż Wielki Orderu Zasługi Republiki Litewskiej (2013); Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej (2014); Odznaka Honorowa Estońskiego Stowarzyszenia Dawnych Braci Leśnych (2005).

ZAŁĄCZNIK 2: ODPOWIEDZI JUHANA PARTSA NA PYTANIA ZAWARTE W KWESTIONARIUSZU

Doświadczenie zawodowe

- 1. Proszę przedstawić swoje doświadczenie zawodowe w dziedzinie finansów publicznych, zarówno w zakresie planowania budżetu, realizacji budżetu lub zarządzania budżetem, jak i kontroli budżetowej lub audytu.**

Oto moje najważniejsze doświadczenie na stanowiskach we wspomnianych dziedzinach:

- Jako podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości (1992–1998) odpowiadałem również za zarządzanie administracją wymiaru sprawiedliwości na szczeblu służby cywilnej. Obowiązki na tym stanowisku obejmowały tworzenie organów sądowych oraz przygotowywanie, rozliczanie i monitorowanie ich budżetów. Do głównych organów sądowych należały: sądy pierwszej i drugiej instancji (23 łącznie), prokuratura generalna i regionalne jednostki prokuratury (16 łącznie), więzienia (9), urzędy kuratorskie (15) oraz rejestry sądowe (15).
- Członek zarządu Estońskiej Agencji Prywatyzacji (1993–1996). Do zakresu kompetencji Agencji Prywatyzacji należały: restrukturyzacja niemal wszystkich przedsiębiorstw państwowych, przygotowywanie ich do prywatyzacji, prywatyzowanie tych przedsiębiorstw oraz monitorowanie wypełniania stosownych zobowiązań po prywatyzacji. Było to poważne zadanie, które w różnych okresach obejmowało setki przedsiębiorstw, za które Agencja Prywatyzacji była odpowiedzialna. Oprócz wykonywania typowych funkcji właścicielskich praca ta dotyczyła także specjalnego monitorowania oraz kontroli.
- Jako biegły audytor (1998–2002) odpowiadałem w Estonii za czynności związane z kontrolami zewnętrznymi. Głównym zadaniem w tym okresie było przekształcenie Krajowej Izby Kontroli w nowoczesną, skutecznie działającą instytucję spełniającą międzynarodowe normy kontroli (w odniesieniu do kontroli finansowych, kontroli zgodności z przepisami oraz kontroli wykonania zadań).

Ponadto Krajowa Izba Kontroli aktywnie uczestniczyła w modernizacji całego systemu zarządzania finansami państwa we współpracy z parlamentem i rządem. Reforma systemu zarządzania finansami państwa obejmowała: stworzenie czytelnego i logicznego łańcucha zarządzania, sprawozdawczości i kontroli w strukturze władzy wykonawczej, przekształcenie zwykłych sprawozdań rocznych dotyczących wykonania budżetu państwa w kompleksowe, skonsolidowane sprawozdania na temat finansów państwa, a także zastosowanie międzynarodowych wymogów kontroli wewnętrznej w sektorze publicznym, wraz z wymogami audytu wewnętrznego. Do zadań Krajowej Izby Kontroli włączono kontrolę roczną i kontrolę zgodności sprawozdań finansowych państwa z obowiązującymi przepisami.

Oprócz tego Krajowa Izba Kontroli zaczęła stopniowo stosować zasady zarządzania wydajnością i zasady 3E w sektorze publicznym oraz – z myślą o promowaniu zarządzania wydajnością – przeprowadziła szereg kontroli wykonania zadań.

Szczególną uwagę zwracano na współpracę Krajowej Izby Kontroli z parlamentem Estonii. Podczas mojej kadencji premiera w 2004 r. utworzyliśmy Komisję ds. Finansów Publicznych oraz ustanowiliśmy proceduralny tok składania sprawozdań przez Krajową Izbę Kontroli.

Była to szeroko zakrojona reforma, która wymagała daleko idących zmian, także w Krajowej Izbie Kontroli. Wdrożyliśmy te zmiany we współpracy z ekspertami programu Sigma OECD, przy partnerskim wsparciu najwyższych organów kontroli z Holandii i Szwecji. Kluczowym elementem strategicznego planu rozwoju był zaawansowany wewnętrzny program szkoleniowy na temat filozofii, metod i technik kontroli finansowych oraz kontroli wykonania zadań.

Nawiązałem także współpracę z ETO, ponieważ w tym okresie Estonia miała po raz pierwszy możliwość skorzystania z różnych funduszy Unii Europejskiej.

W latach 1998–2002 byłem członkiem zarządu EUROSAI – Europejskiej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli – oraz brałem udział w różnych projektach dotyczących opracowywania metod kontroli z myślą o ułatwieniu współpracy między najwyższymi organami kontroli.

- Zgodnie z estońską konstytucją premier (urząd, który sprawowałem w latach 2003–2005) stoi na czele władzy wykonawczej. W stosunku do organów państwowych ustanowiliśmy wymóg opracowywania planów działań i sprawozdań opartych na wynikach; zorganizowaliśmy ramy strategicznego zarządzania państwem (plany rozwojowe, długoterminowe strategie oraz plany budżetowe na ich realizację).

W ramach struktur parlamentu Estonii utworzono Komisję ds. Finansów Publicznych, wraz z odpowiednimi procedurami, uprawnieniami i obowiązkami.

Przyjęliśmy i wdrożyliśmy pierwszą kompleksową strategię zapobiegania korupcji oraz działań antykorupcyjnych, obejmującą także wymagania dotyczące odpowiedzialności kierowniczej, wewnętrznego monitorowania i kontroli sektora publicznego oraz przedsiębiorstw publicznych.

Wraz z przystąpieniem do Unii Europejskiej w 2004 r. Estonia uzyskała pełny dostęp do środków finansowych z europejskich funduszy strukturalnych. To wymagało przeprowadzenia wszechstronnej modernizacji sektora publicznego pod kątem spełnienia wszystkich wymagań nałożonych przez Unię Europejską w odniesieniu do systemów zarządzania i kontroli finansowania publicznego.

- Minister Gospodarki i Komunikacji (stanowisko to sprawowałem w latach 2007–2014) ponosi polityczną i kierowniczą odpowiedzialność za zarządzanie wszystkimi środkami publicznymi mu powierzonymi oraz za kontrolowanie ich wykorzystania, a także składanie sprawozdań w tym względzie. Do kompetencji ministra należało wykorzystanie środków z różnych funduszy strukturalnych i regionalnych UE (na przedsiębiorczość, innowacje, rynek energii, transport, program e-Estonia czy zastosowanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych, telekomunikację i turystykę). W okresie ram finansowych UE 2007–2013 odpowiadałem za opracowywanie i wdrażanie strategii politycznych dotyczących wykorzystania tego finansowania. Do moich obowiązków należały także przygotowania i negocjacje na okres programowania 2014–2020. Pozwoliło mi to na zyskanie wszechstronnej wiedzy i doświadczenia z dziedziny zarządzania, sprawozdawczości i kontroli w bezpośrednim powiązaniu z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej. Pragnę zauważyć, że Estonia była zawsze jednym z najsprawniej, skutecznie działających państw, jeśli chodzi o inwestowanie środków z europejskich funduszy strukturalnych w rozwój społeczno-gospodarczy.

Minister Gospodarki wykonuje zadania w odniesieniu do walnego zgromadzenia przedsiębiorstw, które w całości lub w części należą do państwa. W trakcie mojej kadencji urzędowania odpowiadałem za 25 z nich (np. za przedsiębiorstwa energetyczne, port, koleje, pocztę, lotniska, kredyty eksportowe itd.). Na walnym zgromadzeniu podejmuje się decyzje o tzw. „oczekiwaniach właścicieli”, monitoruje ich realizację, przyjmuje sprawozdania roczne po kontroli, w razie potrzeby inicjując specjalne kontrole oraz ustalając wymogi w zakresie kontroli wewnętrznych.

Jako poseł do parlamentu Estonii (od 2014 r. do dziś) zasiadam w Komisji ds. Unii Europejskiej i Komisji Spraw Zagranicznych. Zgodnie z przepisami prawa estońskiego Komisja ds. Unii Europejskiej ma za zadanie zatwierdzać wszelkie stanowiska Estonii odnoszące się do różnych zagadnień omawianych w różnym składzie w Radzie UE, w tym monitorować wykorzystanie środków z unijnych funduszy strukturalnych oraz przyjmować sprawozdania rządu dotyczące aktualnej sytuacji.

2. Co zaliczyłby Pan do swoich najważniejszych osiągnięć w życiu zawodowym?

Przez ostatnie 25 lat nieprzerwanie pełniłem różne funkcje publiczne. Estonia odzyskała niepodległość w 1991 r. Zakończyła się radziecka okupacja. Przez te 25 lat naród Estonii zbudował na zgliszczach radzieckiego imperium wolny, demokratyczny kraj europejski, którego fundamentami są gospodarka rynkowa i społeczeństwo obywatelskie. Miałem wyjątkową możliwość osobiście przyczynić się do tych historycznych przemian. Oto krótki wykaz moich najważniejszych osiągnięć:

- Ustanowienie nowoczesnego systemu prawnego (ustaw, organów, systemów informacyjnych). Początkowe, pomyślnie zakończone reformy gospodarki obejmowały opracowanie nowego prawa prywatnego (kodeksu cywilnego, kodeksu handlowego) w Estonii oraz ustanowienie organów, które służyłyby wspieraniu ochrony własności, otwartej gospodarki rynkowej oraz prywatnej przedsiębiorczości. Jako podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości odpowiadałem za ten proces na szczeblu służby cywilnej.
- Utworzenie nowoczesnej Krajowej Izby Kontroli, spełniającej międzynarodowe normy kontroli, które wzmacniają kontrolę parlamentarną nad władzą wykonawczą oraz podtrzymują najlepsze praktyki w zarządzaniu finansami sektora publicznego.
- Kiedy byłem premierem Estonii, pomyślnie zakończyliśmy proces przystąpienia do Unii Europejskiej i nasz kraj ostatecznie przystąpił do UE w 2004 r. Moim zadaniem było dbanie o wizerunek Estonii jako nowego członka UE, stworzenie strategii członkostwa oraz przyjęcie kompleksowej polityki w zakresie UE. W 2004 r. Estonia przystąpiła także do NATO. Zadaniem mojego rządu było stworzenie nowej narodowej strategii bezpieczeństwa i obrony, z uwzględnieniem przynależności do struktur zbiorowej obrony NATO. W celu stawienia czoła wyzwaniom gospodarczym, przed którymi stała Estonia, mój rząd zapoczątkował i zaczął wdrażać strategię przemiany gospodarki działającej w oparciu o tanią siłę roboczą w gospodarkę opartą na innowacjach. Aby poprawić warunki dla przedsiębiorstw oraz zapewnić skuteczne wykorzystanie środków publicznych, rząd, na którego czele stałem, przyjął kompleksową strategię zapobiegania korupcji i działań antykorupcyjnych.

- Moje kompetencje jako Ministra Gospodarki obejmowały przedsiębiorczość, innowacje, rynek wewnętrzny UE, turystykę, monitorowanie konkurencji, ochronę konsumenta, energię, transport, pocztę i telekomunikację, program e-Estonia, budownictwo i mieszkalnictwo, przedsiębiorstwa państwowe, wsparcie ekosystemów dla przedsiębiorstw typu start-up.
- Celem strategii innowacji (realizowanej w latach 2007–2013) było wspieranie zmiany strukturalnej w gospodarce Estonii, tj. przeobrażenia gospodarki opartej na taniej sile roboczej w gospodarkę opartą na innowacjach. Pod względem innowacji Estonia plasuje się w połowie stawki wśród państw UE.
- Całkowite otwarcie rynku energii i wdrożenie działań inwestycyjnych służących wsparciu funkcjonowania rynku (ESTLINK 2, program BEMIP). Obecnie Estonia cieszy się wyższym stopniem bezpieczeństwa energetycznego niż większość pozostałych państw, a jednocześnie znacznie wzrósł udział energii ze źródeł odnawialnych w koszyku energetycznym.

Nieodłącznym celem polityki energetycznej było zachęcanie firm do inwestowania w nowe, konkurencyjne metody produkcji charakteryzujące się wysokimi normami w zakresie ochrony środowiska. Aby zapewnić bezpieczeństwo energetyczne i bezpieczeństwo dostaw oraz zastąpić obiekty wybudowane w latach 60., niespełniające wymagań europejskich, wspieraliśmy – w ścisłej współpracy z Komisją Europejską – inwestycje w nową elektrownię w Narwie oraz elektrownię rezerwową w mieście Kiisa.

Jedną ze strategicznych kwestii polityki energetycznej Estonii jest modernizacja sektora chemicznego związanego z łupkami bitumicznymi oraz innowacje w tej dziedzinie. Jednym z elementów było niewątpliwie zachęcanie do umiędzynarodowienia odpowiednich przedsięwzięć. Największy postęp osiągnięto w realizacji we współpracy z rządem Jordanii kompleksowego projektu rozwojowego Eesti Energia AS (obejmującego inwestycje o wartości około 2 mld EUR na pierwszym etapie), w którym większość udziałów posiadają przedsiębiorstwa z Malezji i Chin z doświadczeniem w danej dziedzinie. Niestety na temat tych inwestycji w energetyce rozpowszechniano w Estonii nieprawdziwe informacje i błędne interpretacje.

- e-Estonia jako odzwierciedlenie wszechstronnego rozwoju społeczeństwa cyfrowego. Minister Gospodarki odpowiada za podstawową infrastrukturę e-państwa (zasady społeczeństwa cyfrowego, tożsamość osób w cyberprzestrzeni, platformę X-road, jednolitą strukturę państwowych baz danych) oraz koordynuje rozwój ujednoczonych elektronicznych usług publicznych w całym sektorze publicznym. W 2013 r. zapoczątkowaliśmy globalny projekt e-rezydencji.
- Priorytety w logistyce transportowej kształtowały się w następujący sposób: jako że główni partnerzy handlowi Estonii znajdują się w UE, należało rozwinąć konkurencyjną komunikację drogową, kolejową, morską i lotniczą oraz opracować zasady dotyczące jej wspierania. Przez wieki Estonia była położona na skrzyżowaniu dróg handlowych między wschodem a zachodem. W celu lepszego wykorzystania możliwości z tym związanych konieczne jest rozwijanie nowoczesnej infrastruktury, zawarcie dwustronnych i wielostronnych umów międzynarodowych oraz dążenie do zacieśnienia międzynarodowej współpracy (w tym z Federacją Rosyjską i Chińską Republiką Ludową).

- W ramach polityki transportowej szeroko komentowano inwestycje rządu estońskiego w krajowe linie lotnicze Estonian Air. W latach 2010–2011 rząd Estonii podjął decyzję o dokapitalizowaniu przedsiębiorstwa na zasadzie prywatnego inwestora rynkowego, co jest dozwolone na europejskim rynku wewnętrznym, wspólnie z inwestorami prywatnymi. Plan biznesowy przedsiębiorstwa, który opracowano wspólnie z konsultantami lotnictwa, miał umożliwić rozszerzenie działalności przewoźnika w celu bardziej skutecznego zagwarantowania komunikacji niezbędnej do rozwoju gospodarczego Estonii. Niestety przy wdrażaniu planu biznesowego napotkano różne przeszkody. Dlatego rząd uruchomił procedurę udzielania pomocy państwa zgodnie z wytycznymi dotyczącymi restrukturyzacji przedsiębiorstw znajdujących w trudnej sytuacji.
- Rozwiązaliśmy problem związany ze zbyt małym potencjałem w zakresie łamania lodu, od dziesięcioleci utrudniającym żeglugę morską, kierując się założeniem, że jest to bardziej opłacalna inwestycja dla przedsiębiorstwa państwowego (wielofunkcyjność lodołamacza ułatwia znacznie szerszą eksploatację w oceanicznych i morskich projektach konstrukcyjno-badawczych wiosną i na jesieni), a państwo mogło pozyskać potencjał w zakresie łamania lodu w sposób dużo bardziej opłacalny niż przedtem. We współpracy z Komisją Europejską oraz korzystając ze środków z europejskich funduszy strukturalnych, poczyniliśmy największe inwestycje w ciągu ostatnich 20 lat w transport publiczny bezpieczny dla środowiska. Przyjęły one postać wymiany, we współpracy z odpowiednim przedsiębiorstwem, większości taboru kolejowego obsługującego całą Estonię. Nowe pociągi były potocznie nazywane „marchewkami Partsa” (w nawiązaniu do ich marchewkowego koloru). Ta inwestycja zapewniła również doskonałe wsparcie na rzecz skutecznego wykorzystania środków finansowych UE. Dzięki temu UE zdobyła większą przychylność obywateli.
- Działania służące walce z kryzysem gospodarczym w latach 2008–2009: wzmożone działania adaptacyjne w sektorze prywatnym i publicznym; wprowadzenie programu działań wspierających eksport w firmach i internacjonalizację. Dostęp do kapitału venture (publicznego funduszu rozwoju) oraz stworzenie programu dla przedsiębiorstw typu start-up przyspieszyło uruchomienie i rozwój działalności tych przedsiębiorstw w Estonii. Innym istotnym posunięciem było zwiększenie inwestycji publicznych jako ważnego czynnika stymulującego gospodarkę w czasie kryzysu. Estonia przystąpiła do strefy euro w 2011 r.

3. Jakie ma Pan doświadczenia zawodowe związane z międzynarodowymi organizacjami lub instytucjami wielokulturowymi i wielojęzycznymi z siedzibą poza Pana krajem ojczystym?

- Podczas tworzenia systemu wymiaru sprawiedliwości zaangażowaliśmy różnych ekspertów prawnych i ekonomicznych z Republiki Federalnej Niemiec, Holandii, USA, Finlandii i Szwecji. To nie były jednorazowe projekty, ale długofalowa współpraca mająca na celu rozwój wszystkich aspektów nowoczesnego państwa prawa (eksperci z zakresu prawodawstwa, kompleksowe programy szkoleniowe, seminaria na temat współpracy i konferencje naukowe).
- Jako biegły kontroler byłem członkiem zarządu EUROSAI. Partnerami Krajowej Izby Kontroli specjalizującymi się w rozwoju strategicznym byli eksperci z SIGMY OECD, w dziedzinie współpracy korzystaliśmy natomiast z wiedzy partnerów ze szwedzkich i

holenderskich krajowych izb kontroli.

- Premier reprezentuje Estonię w Radzie Europejskiej i odpowiada za rozwój wielowymiarowych dwustronnych stosunków międzynarodowych. Premier przewodniczy pracom Rady Państw Morza Bałtyckiego na szczelbu szefów rządów oraz grupy NB8 (ósemki nordycko-bałtyckiej), a także Rady Bałtyckiej.
- Jako Minister Gospodarki reprezentowałem Estonię w Radzie UE ds. Konkurencji oraz Radzie ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii. Estonia przystąpiła do OECD w 2012 r., a minister spraw gospodarczych odpowiadał za debaty w szerokim spektrum dziedzin. Stałem także na czele zespołu, który negocjował członkostwo Estonii w Międzynarodowej Agencji Energetycznej. Reprezentowałem Estonię na łonie różnych organizacji międzynarodowych (np. Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego, Światowego Związku Pocztowego, ICAO itd.). Z ramienia Republiki Estonii współprzewodniczyłem kilku dwustronnym komitetom międzyrządowym: komitetowi międzyrządowemu Estonia–Ukraina, komitetowi międzyrządowemu Estonia–Kazachstan, komitetowi międzyrządowemu Estonia–Azerbejdżan. Te międzyrządowe komitety zajmowały się współpracą dotyczącą nie tylko spraw gospodarczych i handlu, ale także kultury, edukacji i innych sfer życia.
- Uczestniczyłem w wielu międzynarodowych forach (Światowym Forum Ekonomicznym, Forum Crans Montana itd.) oraz występowałem jako prelegent podczas wydarzeń organizowanych przez międzynarodowe ośrodki analityczne (np. Instytut Katona, Heritage Foundation).

4. Czy uzyskał Pan absolutorium z wykonywania swych poprzednich funkcji kierowniczych, jeżeli taka procedura miała zastosowanie?

Zgodnie z przepisami prawa estońskiego Parlament Estonii zatwierdza corocznie sprawozdanie rządu w sprawie wykonania budżetu państwa, po wysłuchaniu opinii Krajowej Izby Kontroli. Z prawnego punktu widzenia ta procedura różni się pod wieloma względami od procedury udzielania absolutorium stosowanej w Parlamencie Europejskim.

5. Które z wcześniejszych stanowisk zawodowych objął Pan w wyniku nominacji politycznej?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości to urzędnik publiczny, a jego mianowanie nie ma charakteru politycznego. Zasada zawodowej służby cywilnej obowiązuje w Estonii od 1992 r.

Biegły kontroler zostaje mianowany przez Parlament na wniosek Prezydenta Republiki. Jeśli chodzi o przynależność partyjną, ma działać bezstronnie i niezależnie.

W Estonii władzę sprawowały zawsze rządy koalicyjne: wymagają one osiągnięcia politycznego porozumienia między partiami. Z zasady osoba mianowana na premiera jest liderem partii, która otrzymała większość głosów w wyborach i może utworzyć zdolny do funkcjonowania rząd koalicyjny. Kandydat na stanowisko premiera jest nominowany przez Prezydenta Republiki i musi uzyskać votum zaufania w Parlamencie.

Kandydaci na stanowiska ministerialne są nominowani przez organy kierownicze partii

tworzących rząd koalicyjny zgodnie z podziałem stanowisk między partiami. Kandydaci zaproponowani przez partie muszą uzyskać akceptację premiera, który składa odpowiedni wniosek na ręce Prezydenta Republiki.

6. Proszę wymienić trzy najważniejsze decyzje, w których podjęciu uczestniczył Pan w swojej pracy zawodowej.

- Referendum w sprawie przystąpienia Estonii do Unii Europejskiej we wrześniu 2003 r. W referendum 67 % osób głosowało za przystąpieniem Estonii do UE i zaakceptowało także stosowną zmianę w konstytucji. Jako głowa rządu byłem jednym ze zwolenników głosowania za przystąpieniem do Unii.
- Status systemu prawnego Estonii jako elementu systemu prawnego Europy kontynentalnej. Po odzyskaniu niepodległości zasadniczą decyzją polityczno-kulturową był wybór rodzaju systemu prawnego jako fundamentu przebudowy państwa estońskiego w 1992 r.
- Przystąpienie Estonii do strefy euro, a także strategia walki z kryzysem gospodarczym w latach 2008–2009.
- Ponadto uczestniczyłem w podjęciu wielu innych znaczących decyzji. Zob. także odpowiedzi na pytania 1–3.

Niezależność

7. Traktat stanowi, że członkowie Trybunału Obrachunkowego muszą być „w pełni niezależni” w wykonywaniu swych funkcji. Jak zamierza Pan stosować się do tego obowiązku podczas pełnienia przyszłych zadań?

Zamierzam w pełni przestrzegać wymogów niezależności wynikających z Traktatu o Unii Europejskiej oraz kodeksu etyki i kodeksu postępowania Trybunału Obrachunkowego. Przestrzegam także zasad przyjętych w deklaracjach z Limy i Meksyku przez Międzynarodową Organizację Najwyższych Organów Kontroli (INTOSAI).

Jako członek Trybunału stanowczo unikałbym wszelkiego rodzaju sytuacji, które mogą prowadzić do konfliktu interesów. Oznacza to, że wykonując moje obowiązki, nie zwracałbym się o instrukcje do żadnego rządu ani innego organu ani nie przyjmowałbym żadnych zaleceń od rządów czy innych instytucji. Nie podejmowałbym także jakichkolwiek czynności niezgodnych z charakterem moich przyszłych funkcji. Wykonując moje obowiązki, będę się kierował wyłącznie wspólnym interesem Unii Europejskiej.

8. Czy Pan lub ktokolwiek z Pana bliskich (rodzice, rodzeństwo, partner w zalegalizowanym związku bądź dzieci) posiada jakiegokolwiek udziały w podmiotach gospodarczych lub jakiegokolwiek udziały finansowe czy też inne zobowiązania, które mogłyby kolidować z Pana przyszłymi obowiązkami?

Ani ja, ani żaden z moich bliskich nie posiadamy udziałów w podmiotach gospodarczych bądź udziałów finansowych ani innych zobowiązań, które mogłyby kolidować z moimi przyszłymi obowiązkami jako członka Trybunału.

9. Czy jest Pan gotów ujawnić prezesowi Trybunału wszystkie swoje interesy finansowe i inne zobowiązania oraz pozwolić na ich upublicznienie?

Ujawnię wszystkie moje interesy finansowe i inne zobowiązania prezesowi Trybunału Obrachunkowego. Do standardowej praktyki należy też ich publikacja. Na przestrzeni ostatnich 18 lat, zgodnie z wymogami prawa estońskiego, ujawniałem moje interesy finansowe oraz inne zobowiązania odpowiedniej komisji (obecnie specjalnej komisji parlamentu ds. przeciwdziałania korupcji), która także publikowała te deklaracje.

10. Czy jest Pan stroną jakiegokolwiek toczącego się postępowania sądowego? Jeżeli tak, proszę podać szczegółowe informacje.

Nie, nie jestem stroną żadnego toczącego się postępowania sądowego.

11. Czy pełni Pan jakąkolwiek czynną lub wykonawczą funkcję polityczną, a jeżeli tak, to na jakim szczeblu? Czy zajmował Pan jakiegokolwiek stanowisko polityczne w ciągu ostatnich 18 miesięcy? Jeżeli tak, proszę podać szczegółowe informacje.

W wyborach powszechnych w 2015 r. zostałem wybrany na posła do parlamentu Estonii. Pełnię w nim funkcję członka Komisji do Spraw Unii Europejskiej oraz Komisji Spraw Zagranicznych, a także członka mojego ugrupowania parlamentarnego. Należę do prezydium i rady partii Isamaa ja Res Publica Liit.

12. Czy w razie wyboru na członka Trybunału ustąpi Pan z piastowanych stanowisk, na które został Pan wybrany, oraz zrezygnuje z aktywnie pełnionych funkcji partyjnych?

Tak, zrezygnuję z funkcji posła do parlamentu Estonii oraz wszystkich stanowisk partyjnych, na które zostałem wybrany (w prezydium i radzie).

13. Jak postąpiłby Pan w przypadkach poważnych nieprawidłowości, a nawet oszustwa lub korupcji z udziałem osób pochodzących z Pana kraju?

Oszustwa, korupcja czy poważne nieprawidłowości podważają fundamenty społeczeństwa demokratycznego. Każdy obywatel ma obowiązek je zwalczać.

Piastując poprzednie stanowiska, nie wykazywałem żadnego pobłażania dla nadużywania środków publicznych. Uważam, że zarówno działania zapobiegawcze, jak i skuteczna kontrola odgrywają kluczową rolę.

Jeśli podczas pełnienia mojej przyszłej funkcji napotkałbym nieprawidłowości dotyczące mojego kraju pochodzenia, działałbym bezstronnie, to znaczy rozpatrywałbym je w taki sam sposób, jak sprawy pochodzące z innych państw członkowskich.

W Trybunale ustanowiono odpowiednie procedury z myślą o rozstrzygnięciu takich spraw. Zamierzam skrupulatnie przestrzegać odpowiednich zasad.

Jeżeli dana sprawa dotyczyłaby osób, które znam, uważałbym za stosowne zasięgnąć porady prezesa Trybunału w konkretnej sprawie. Jeśli chodzi o oszustwa i korupcję, istotne jest, by nie tylko działać właściwie, lecz także, by działania te były postrzegane jako właściwe. W pewnych wypadkach najlepszym rozwiązaniem dla członka z danego państwa członkowskiego może być przekazanie obowiązków w określonych obszarach kontroli

członkowi z innego państwa.

Wypełnianie zobowiązań

14. Jakie powinny być główne cechy należytego zarządzania finansami w przypadku służby cywilnej? W jaki sposób Trybunał Obrachunkowy może przyczynić się do należytego zarządzania finansami?

Środki budżetowe dostępne do wykorzystania w sektorze publicznym pochodzą z kieszeni podatników. To samo dotyczy budżetu UE. Podatnicy mają prawo wiedzieć, czy ich pieniądze zostały spożytkowane w najlepszy sposób. Innymi słowy, środki budżetowe muszą być wykorzystywane zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami – w ekonomiczny, skuteczny i sprawny sposób.

Podobnie w prawie UE (w Traktacie i rozporządzeniu finansowym) przewidziano, że środki budżetowe należy wykorzystywać zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami.

Podstawowym wymogiem należytego zarządzania finansami jest stworzenie czytelnych, logicznych łańcuchów zarządzania, sprawozdawczości i kontroli:

- budżet, cele i spodziewane wyniki podlegają decyzji instytucji, które zatwierdzają budżet;
- instytucja odpowiedzialna za wykonanie budżetu dysponuje niezbędnymi zasobami i uprawnieniami umożliwiającymi osiągnięcie pożądanych wyników oraz właściwie stosuje uzgodnione strategie;
- instytucja odpowiedzialna za wykonanie budżetu przedkłada sprawozdania w sprawie wykorzystania środków i osiągnięcia celów z uzgodnioną częstotliwością;
- organy kontrolne (a zwłaszcza najwyższy organ kontroli) gwarantują instytucji zatwierdzającej budżet, jak i ogółowi obywateli, że informacje dostarczone przez władzę wykonawczą są prawidłowe i precyzyjne;
- instytucje, które podejmują decyzje w sprawie budżetu, uważnie analizują sprawozdanie z działań władzy wykonawczej, aby zagwarantować podatnikom, że ich pieniądze zostały wykorzystane w prawidłowy i skuteczny sposób. W razie wystąpienia problemów władza wykonawcza otrzymuje wyraźne wytyczne na temat sposobu poprawy sytuacji.

W tym miejscu chciałbym podkreślić, że w wypadku wszystkich kroków proceduralnych istotą jest przejrzystość podejmowanych decyzji i przedkładanych sprawozdań. Sprawą zasadniczej wagi jest, by każdy był świadomy tego, co Komisja i instytucje państw członkowskich powinny osiągnąć, a co osiągnęły w rzeczywistości.

Oдноśne sprawozdania muszą nie tylko zawierać niezliczoną liczbę faktów, ale muszą być także łatwo dostępne i zrozumiałe w formie skonsolidowanej dla Parlamentu i ogółu obywateli.

Jako najwyższy organ kontrolny UE Trybunał może i musi przyczynić się do zapewnienia, by wspomniany łańcuch zarządzania, sprawozdawczości i kontroli funkcjonował w rozsądny i skuteczny sposób. Nade wszystko należy oczywiście zagwarantować, że spełnia on bez zarzutu swoją podstawową funkcję, to znaczy dostarcza informacji o tym, czy działania i sprawozdawczość władzy wykonawczej zapewniają ekonomiczne, wydajne i skuteczne

wykorzystanie środków finansowych.

Uważam, że Trybunał powinien również poświęcić więcej uwagi na usprawnienie ogólnego zarządzania wykorzystaniem wszystkich środków finansowych UE. Ostatnie sprawozdanie specjalne nr 27/2016 zatytułowane „Administracja w Komisji Europejskiej – przykład najlepszej praktyki?” stanowi krok we właściwym kierunku. Mogę jedynie poprzeć stanowisko Trybunału, zgodnie z którym Komisja powinna dawać przykład w dziedzinie zarządzania i odgrywać pionierską rolę w rozwijaniu najlepszych praktyk.

15. Zgodnie z postanowieniami Traktatu Trybunał jest zobowiązany pomagać Parlamentowi w sprawowaniu funkcji kontrolnej w zakresie wykonania budżetu. Jak zapewniłby Pan dalszą poprawę współpracy między Trybunałem a Parlamentem Europejskim (w szczególności jego Komisją Kontroli Budżetowej) w celu zarówno wzmocnienia nadzoru publicznego nad wydatkami ogólnymi, jak i zwiększenia ich skuteczności?

Obecnie – wciąż patrząc z pozycji obserwatora – mogę stwierdzić, że współpraca między Trybunałem a Parlamentem Europejskim, zwłaszcza jego Komisją Kontroli Budżetowej, trwa nieprzerwanie. Wkład Trybunału jest widoczny. Wydaje się, że pod względem ilościowym osiągnięto nawet pewne granice. Jeśli chodzi o liczbę, około 40 sprawozdań na temat kontroli wykonania zadań rocznie powinno wystarczyć z nawiązką.

Trybunał może pomóc Parlamentowi Europejskiemu w określonych aspektach monitorowania wykonania budżetu, szczególnie przez przedstawianie bardziej przydatnych sprawozdań kontrolnych we właściwym czasie. W tym celu powinien sam być w stanie przeprowadzić prace kontrolne na wyższym szczeblu. Ważne jest również, aby aktywnie reagować na potrzeby Parlamentu dotyczące ewentualnych tematów, które należałoby objąć kontrolą.

Uważam, że aby zwiększyć zakres oddziaływania kontroli prowadzonych przez Trybunał, należy je poddać pod debatę w innych komisjach Parlamentu. Organizacja własnej pracy przez Parlament to oczywiście sprawa jego suwerennych wewnętrznych decyzji, ale na przykład omówienie kontroli dotyczących rolnictwa o charakterze technicznym może dostarczyć właściwej komisji niezwykle użytecznych informacji.

Osobiście jestem gotowy do wykorzystania całego mojego doświadczenia, by wesprzeć współpracę między tymi dwoma instytucjami i przyczynić się do promowania pomyślniej realizacji europejskiego projektu. Wierzę, że przez swoją pracę Trybunał może w znacznym stopniu pomóc Parlamentowi Europejskiemu, a w konsekwencji również pomóc UE i jej instytucjom w odzyskaniu zaufania obywateli.

16. Co według Pana stanowi wartość dodaną kontroli wykonania zadań i w jaki sposób należałoby wprowadzić wyniki kontroli do procedur zarządzania?

Kiedy pełniłem funkcję biegłego rewidenta w Estonii, szczególną uwagę przykładałem do rozwijania kontroli wykonania zadań. Niemniej moim zamierzeniem było nie tylko opracowanie nowoczesnych sposobów kontroli, ale przede wszystkim wykorzystanie kontroli wykonania zadań w celu nadania całej administracji publicznej nowej jakości.

Skuteczność kontroli wykonania zadań z pewnością wynika przede wszystkim z właściwego doboru aktualnych tematów. Bez względu na to, jak doskonale przeprowadzona jest kontrola,

ma ona niewielką wartość dodaną dla społeczeństwa, jeśli dotyczy nieistotnych kwestii. Wzajemna ocena przeprowadzona w Trybunale w 2014 r. doprowadziła do wydania wielu wartościowych zaleceń w sprawie dalszego rozwijania wiedzy eksperckiej w Trybunale w dziedzinie kontroli wykonania zadań.

Miarą skuteczności kontroli wykonania zadań powinny być zmiany w rzeczywistym środowisku. Rzeczywiste rozwiązanie problemów, a nie liczba przyjętych wniosków i wniosków, w następstwie których podjęto działania. Biorę pod uwagę, że sukcesu rewidenta i kontrolowanego organu nie mierzy się według przyjętych i wdrożonych zaleceń. Takie podejście szybko doprowadziłoby do sytuacji, w której opracowywane byłyby wnioski wygodne dla obu stron. W wielu przypadkach władza wykonawcza musi zerwać w pozytywnym sensie z rutyną. W takich sytuacjach potrzebne jest zrozumienie i wsparcie Parlamentu Europejskiego.

Aby kontrole wykonania zadań były skuteczne, konieczny jest partner zainteresowany rozwiązaniem problemów określonych w toku kontroli. Trybunał ma doskonałego partnera w postaci Komisji Kontroli Budżetowej. Nie może być najmniejszych wątpliwości, że ta komisja sprawuje parlamentarną kontrolę nad działaniami władzy wykonawczej w jak najbardziej dosłownym znaczeniu. Jednocześnie ważne jest, by kontrolowany organ (w tym wypadku Komisja) zapoznał się z charakterem problemów i podjął konkretne działania w celu zaradzenia sytuacji.

Jednym z istotnych aspektów kontroli wykonania zadań jest możliwość koncentrowania się nie tylko na negatywnych aspektach. Kontrola wykonania zadań może także być niezwykle skuteczna, jeśli prowadzi do ustanowienia dobrych praktyk i ich rozpowszechniania.

17. Jak można usprawnić współpracę pomiędzy Trybunałem Obrachunkowym, krajowymi organami kontroli i Parlamentem Europejskim (Komisją Kontroli Budżetowej) w zakresie kontroli budżetu UE?

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wzywa do współpracy Trybunału Obrachunkowego oraz najwyższych organów kontroli państw członkowskich na zasadzie wzajemnego zaufania przy jednoczesnym zachowaniu niezależności.

Taka współpraca funkcjonuje pod auspicjami tak zwanego komitetu kontaktowego. Z moich wcześniejszych doświadczeń wiem, że Trybunał nieustannie aktywnie zabiega o tę formę współpracy. Ja ze swej strony jestem zawsze gotowy do wspierania zacieśniania współpracy w zakresie kontroli między Trybunałem a najwyższymi organami kontroli państw członkowskich.

Uważam, że istnieją większe możliwości takiej współpracy w dziedzinie kontroli wykonania zadań. Szczególnie dotyczy to dziedzin, w których współpraca międzynarodowa może zwiększyć skuteczność kontroli globalnych problemów. Przykładowo, problemom w obszarach globalnego ocieplenia i energii można skutecznie zaradzić dzięki przyjęciu możliwie jak najszerzego podejścia. Także komitet kontaktowy wyraził ostatnio swoje poparcie dla zacieśnienia współpracy w tej dziedzinie.

Jeśli chodzi o kontrole zgodności, Trybunał powinien przyjąć otwartą postawę i udostępnić metody kontroli (na przykład kwestionariusze kontrolne w sprawie wsparcia dla rolnictwa) wszystkim organom kontrolnym zainteresowanym tą kwestią. Umożliwiłoby to zagwarantowanie, że przeprowadzane kontrole mają ten sam zakres i że w ten sposób wszystkie

instytucje w łańcuchu kontroli mogą nawzajem lepiej wykorzystywać swoją pracę. Z różnych przyczyn dotychczasowa praktyka odnosząca się do wspólnych kontroli z państwami członkowskimi nie przyniosła pożądanych rezultatów. Chciałabym jednocześnie podkreślić, że spora grupa najwyższych organów kontroli ma swoją rolę do odegrania w łańcuchu kontroli funduszy UE, co oznacza, że działają one jako instytucje certyfikujące w wielu państwach członkowskich.

Trybunał powinien oczywiście poważnie podejść do chęci współpracy wyrażanej przez Parlament Europejski w zakresie kontroli budżetu UE. Trybunał powinien nie tylko zebrać wszystkie zgłaszane propozycje, ale także aktywnie proponować własne opcje.

18. Jak zapewniłby Pan dalszy rozwój sprawozdawczości Trybunału Obrachunkowego, tak aby Parlament Europejski otrzymywał wszystkie niezbędne informacje o precyzyjności danych dostarczanych Komisji Europejskiej przez państwa członkowskie?

Sprawozdania z audytu przedkładane przez Trybunał zapewniają istotny wkład do wykorzystania przez Parlament Europejski i Radę w corocznej procedurze udzielania absolutorium z wykonania budżetu UE.

80 % środków budżetowych UE wykorzystują rządowe organy państw członkowskich. Z tego względu zawsze zasadne jest, by państwa członkowskie składały sprawozdania nie tylko odnoszące się do prawidłowości, ale także skuteczności wykorzystania środków finansowych. Komisja Europejska odpowiada za sprawdzanie informacji, które mają być dostarczone, pod kątem ich dokładności i poprawności. Rolą Trybunału, jako niezależnego, zewnętrznego kontrolera, jest informowanie Parlamentu Europejskiego, Rady i obywateli za pośrednictwem sprawozdań, że dane publikowane przez państwa członkowskie i Komisję są dokładne i prawidłowe.

Widać wyraźnie, że Parlament chce otrzymywać więcej – a przede wszystkim bardziej wiarygodnych – informacji o działaniach podejmowanych przez rządowe organy państw członkowskich, w przypadkach gdy mają one wpływ na środki budżetowe podlegające współodpowiedzialności. Jestem przekonany, że Trybunał może uwzględnić to życzenie w planowaniu kontroli. Jak zrozumiałem, przyglądając się bieżącej procedurze udzielania absolutorium, Trybunał również poszukuje stosownych rozwiązań.

W średnio- i długoterminowej perspektywie należy jednak dokładnie sprawdzić, czy informacje, których przedkładania wymaga się od państw członkowskich i Komisji, obejmują dokładnie takie dane, jakie są istotne z punktu widzenia procedury udzielania absolutorium lub innych procedur monitorowania. Przyglądając się informacjom dostarczonym przez różne dyrekcje generalne Komisji, odnosi się wrażenie, że urzędnicy przyjęli taktykę zarzucania odbiorców danymi. Sprawozdanie za bieżący okres programowania ma przede wszystkim za zadanie dostarczyć informacji o zgodności z przepisami (poziomie błędów w funduszu x i w funduszu z). Niemniej dane na temat skutecznego wykorzystania budżetu mają równie istotne znaczenie. Obecnie – w ubiegłym roku – Komisja zaczęła wspominać szerzej o skuteczności wykorzystywania środków finansowych. Chciałbym zwrócić uwagę, że zasady dotyczące tego okresu programowania zostały przyjęte kilka lat temu. Uważam jednak, że w tym względzie Trybunał powinien wzmocnić swoje wysiłki i aktywnie pomóc zastanowić się nad sposobem skuteczniejszego wykorzystania środków UE, nie zapominając jednocześnie o konieczności przestrzegania zasad. Jeśli jest ku temu wola, zbliżający się śródkresowy przegląd

wieloletnich ram budżetowych może umożliwić optymalizację systemu sprawozdawczości oraz dostosowanie go do oczekiwań Parlamentu Europejskiego i podatników.

Inne zagadnienia

19. Czy wycofa Pan swoją kandydaturę na członka Trybunału, jeśli opinia Parlamentu w sprawie Pana powołania będzie nieprzychylna?

Zaufanie Parlamentu Europejskiego jest warunkiem koniecznym do tego, by każdy członek Trybunału mógł prawidłowo wypełniać swoje obowiązki.

Jestem przekonany, że moje dotychczasowe doświadczenie zawodowe i życiowe w pełni odpowiada wymaganiom stawianym członkom Trybunału.

Jeśli Parlament Europejski mimo wszystko uzna, że istnieją uzasadnione wątpliwości co tego, czy spełniam wymagania stawiane członkom Trybunału, lub co do mojej niezależności, zwrócę się do rządu Estonii o wycofanie mojej kandydatury.

PROCEDURA W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ

Tytuł	Częściowe odnowienie składu członkowskiego Trybunału Obrachunkowego - kandydat EE
Odsyłacze	12886/2016 – C8-0445/2016 – 2016/0817(NLE)
Data skonsultowania się / zwrócenia się o wyrażenie zgody	27.10.2016
Komisja przedmiotowo właściwa Data ogłoszenia na posiedzeniu	CONT 21.11.2016
Sprawozdawcy Data powołania	Bart Staes 14.11.2016
Data przyjęcia	5.12.2016
Wynik głosowania końcowego	+: 15 -: 5 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Inés Ayala Sender, Martina Dlabajová, Luke Ming Flanagan, Ingeborg Gräßle, Bogusław Liberadzki, Verónica Lope Fontagné, Monica Macovei, Georgi Pirinski, Bart Staes, Indrek Tarand, Michael Theurer, Marco Valli, Derek Vaughan, Tomáš Zdechovský, Joachim Zeller
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Caterina Chinnici, Andrey Novakov, Julia Pitera, Miroslav Poche, Patricija Šulin
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Tunne Kelam
Data złożenia	8.12.2016